

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120205968
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3120205968.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a sudcov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Marka Anovčina v konaní o návrhu otca E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., M. U. XXX/XXX, zastúpeného opatrovníčkou E. právne zastúpeného Mgr. Vladimírom Legéňom, advokátom so sídlom Považská Bystrica, Centrum 25/30, na zníženie vyživovacej povinnosti k deťom: M. S., nar. XX.XX.XXXX, mal. N. S., nar. XX.XX.XXXX, a mal L. S., nar. XX.XX.XXXX, všetky bytom u matky Bc. E. S., bytom W. H., L. H. XX/X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou MATUŠOV s.r.o., so sídlom Púchov, Ul. 1. mája 1455, maloleté N. S., nar. XX.XX.XXXX a L. S., nar. XX.XX.XXXX v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 26P/80/2020 - 250 zo dňa 15. júna 2022 takto

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Otec **j e p o v i n n ý** zaplatiť matke detí náhradu trov odvolacieho konania 381,77 eur k rukám jej právneho zástupcu, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a otcovi uložil povinnosť zaplatiť matke detí (v čase rozhodnutia všetkých maloletých a z toho dôvodu ďalej len „maloleté deti“) náhradu trov konania 2 115,69 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že návrhom na začatie konania sa otec detí domáhal zníženia jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom M.e, N. a L. na sumu minimálneho výživného, a to z dôvodu, že od 03.03.2020 je nezamestnaný a práceneschopný a v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu bol dvakrát hospitalizovaný. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav: Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/103/2017-80 zo dňa 28.06.2018 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. Maloleté deti M., N. a L. boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec detí bol zaviazaný prispievať výživným na maloletú M. sumou 120,- eur mesačne, na maloletú N. sumou 130,- eur mesačne a na maloletú L. sumou 90,- eur mesačne k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Príčinu rozvratu manželstva videla navrhovateľka v gemblérstve manžela, ako aj v tom, že v nadmernej miere požíval alkohol a ohrozoval finančnú stabilitu rodiny tým, že si nekontrolovateľne bez jej vedomia bral úvery, osočoval ju, verbálne a brachiálne ju napádal. Podľa tvrdenia otca problémy v manželstve začali v novembri - decembri 2017, kedy navrhovateľka začala udržiavať písomný kontakt s iným mužom. Po piatich rokoch od uzavretia manželstva začal mať zdravotné problémy z vyčerpania v práci, kedy sa začal liečiť. Priznal, že vo zvýšenej miere požíval v tom čase alkohol, no v súčasnosti toto tvrdenie odmietal. Priznal taktiež, že hrával automaty a bral si úvery bez vedomia manželky. Matka detí bola zamestnaná v dm drogerie markt, s.r.o., kde dosahovala priemerný mesačný príjem 750,- eur netto, poberala rodinné prídavky na tri deti, hradila náklady na bývanie 250,- eur mesačne a zároveň bola

nútená uhrádzať náklady spojené s rodinným domom a tiež splácať hypotéku na dom, aby nedošlo k výkonu záložného práva a zablokovaniu účtu, pričom mesačné výdavky s tým spojené boli 400,- eur. Otec detí bol živnostník. Podľa jeho tvrdenia mal podnikateľský zisk cca vo výške 700,- eur a spolu s nadčasmi bol jeho príjem 1 200,- eur netto. Bolo voči nemu vedené exekučné konanie, splácal dva úvery po 160,- eur mesačne. Maloletá M. mala 13 rokov, ukončila 7. ročník ZŠ. Mala zdravotné problémy, navštevovala alergologickú ambulanciu. Na lieky jej matka doplácala 8,- až 10,- eur ročne. Jedenkrát ročne chodila na liečenie. Výdavky s tým spojené mala matka v sume 50,- eur - kúpeľný poplatok a 50,- eur vreckové. Maloletá N. mala 11 rokov, ukončila 5. ročník ZŠ. Mala zdravotné problémy, navštevovala gastroenterológiu. Musela mať špeciálne upravenú stravu, s čím boli spojené zvýšené výdavky. Od 04/2018 nosila okuliare. Navštevovala ZUŠ, kde sa hradil poplatok 30,- eur polročne. Maloletá L. mala 4 roky, navštevovala MŠ, kde sa hradilo školné 20,- eur a stravné. Uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 17C/27/2017-19 zo dňa 16.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/283/2017-57 zo dňa 06.09.2017 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol zakázaný otcovi detí vstup do rodinného domu súp. č. 263, zapísaného na LV č. XXX, ktorý sa nachádza v Ladcoch. Zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vo veci obvineného otca detí vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy č. 37/2021 je zrejmé, že abúsus (zneužívanie) alkoholu obvineným s postupne sa rozvíjajúcou závislosťou od tejto návykovej látky v rámci jej excesívneho konzumu bol prvotnou príčinou jednak zlyhávania pečene a následne rozvoja organickej toxometabolickej encefalopatie s masívnou degradáciou a degradáciou, depraváciou úbytkom kognitívnych funkcií, osobnostnou dezintegráciou. Z lekárskeho správ otca maloletých detí je zrejmé, okrem iných, diagnóza - abúsus alkoholu, prípadne chronický abúsus alkoholu. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 12.08.2021 je zrejmé, že otcovi detí bol podľa § 70 ods. 1, § 274, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 06.03.2021 priznaný invalidný dôchodok v sume 519,00 eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 z. z. v znení neskorších predpisov nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak sa poistenec stal invalidným, získal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Za invalidného bol otec detí uznaný z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Jeho dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica, a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe - odbornom posudku o invalidite zo 14.04.2021. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 02.12.2021 bol otcovi detí zvýšený invalidný dôchodok od 01.01.2022 na sumu 525,80 eur. Z oznámenia Sociálnej poisťovne o vykonávaní zrážok z dôchodku zo dňa 11.01.2022 vyplýva, že nedoplatok otca detí na výživnom predstavuje sumu 6 883,91 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú vo výške 372,- eur, spolu 7 255,91 eur a otcovi detí sa na úhradu vymáhanej pohľadávky začne zrážať od 18.02.2022 suma 289,48 eur mesačne a suma jeho dôchodku po odpočítavaní zrážok bude 236,32 eur. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne bola otcovi detí vyplatená nemocenská dávka v období od 06/2020 do 03/2021 spolu 2 375,50 eur. Podľa oznámenia Daňového úradu Trenčín zo dňa 12.02.2021 otec detí ako daňový subjekt podal daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2019, kde uviedol príjmy 13 018,- eur, výdavky 10 025,26 eur, základ dane 2 992,74 eur, daň (daňová povinnosť) 0,00 eur. Podľa oznámenia Daňového úradu Trenčín zo dňa 29.07.2021 otec detí ako daňový subjekt nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2020. Kúpnu zmluvou zo dňa 03.10.2018 rodičia detí ako predávajúci previedli na kupujúceho nehnuteľnosti, ktoré mali v BSM, a to rodinný dom súp. č. 263, postavený na parcele KN C č. XXX a pozemok registra C parc. č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 722 m², a pozemok registra C parc. č. 588 - záhrady o výmere 375 m², všetky nehnuteľnosti k. ú. N., zapísané na LV č. XXX za kúpnu cenu 84 850,- eur s tým, že prvú časť kúpnej ceny vo výške 1 000,- eur uhradí kupujúci ako preddavok na kúpnu cenu pred podpisom zmluvy u sprostredkovateľa prevodu a táto bude zaúčtovaná na sprostredkovateľskú odmenu. Druhú časť kúpnej ceny vo výške 83 850,- eur uhradí kupujúci z prostriedkov získaných prostredníctvom hypotekárnej banky, najneskôr do 60 kalendárnych dní od uzavretia zmluvy o zriadení záložného práva a kúpnej zmluvy na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom prevodu a podania návrhu na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností v prospech hypotekárnej banky sumu vo výške podľa potvrdenia banky SLSP a. s. na nesplatený zostatok úveru predávajúcich, sumu 26 732,86 eur otcovi detí, sumu 1 850,- eur na účet sprostredkovateľa a zostatok na účet matky detí. Matka s deťmi bývajú v 2-izbovom prenajatom byte, kde platia nájomné vrátane energií 350,- eur mesačne, TV a internet 40,- eur mesačne, poplatok za komunálny odpad 136,07 eur ročne. Matka detí

je zamestnaná u zamestnávateľa Green Moon od 10/2021, u ktorého dosiahla čistú mzdu za obdobie 10/2021 - 772,90 eur + daňový bonus 85,91 eur, 11/2021 - 772,89 eur + daňový bonus 85,91 eur, 12/2021 - 790,35 eur + daňový bonus 85,91 eur. Podľa lustrácie matky detí v Sociálnej poisťovni dosiahla matka v 01/2022 vymeriavací základ 991,87 eur a úhrn poistného 93,21 eur, v 02/2022 vymeriavací základ 695,59 eur a úhrn poistného 65,36 eur, v 03/2022 vymeriavací základ 1 001,07 eur a úhrn poistného 94,09 eur, v 04/2022 vymeriavací základ 1 000,- eur a úhrn poistného 94,- eur, v 05/2022 vymeriavací základ 1 500,- eur a úhrn poistného 141,- eur. Miesto výkonu práce má matka v Dubnici nad Váhom, býva v Novej Dubnici. Na cestovné do práce a na vyšetrenia s deťmi vynakladá cca 100,- eur mesačne. Od 16.09.2019 do 28.02.2021 pracovala u zamestnávateľa Elexgas, s. r. o.. Pracovný pomer bol so zamestnávateľom ukončený dohodou. V období od 09 do 12/2019 dosiahla podľa potvrdenia zamestnávateľa čistú mzdu spolu 2 116,87 eur, v roku 2020 dosiahla čistú mzdu spolu 5 906,58 eur, v 01/2021 dosiahla čistú mzdu 155,71 eur. Od 01.03.2021 bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce a v období od 01.03.2021 do 15.08.2021 jej bola vyplatená podpora v nezamestnanosti spolu 2 754,70 eur. Maloletá M. navštevuje 2. ročník Strednej priemyselnej školy stavebnej v Trenčíne, na cestovné vynakladá 30,- eur mesačne. Nestravuje sa v školskej jedálni, na stravu pre maloletú matka vynakladá 100,- eur mesačne. Maloletá navštevuje alergologickú ambulanciu, kde za lieky dopláca 10,- eur mesačne. Navštevuje kožnú ambulanciu, endokrinológiu. Kožný lekár odporučil maloletej dávať preparáty na vlasy, taktiež musí mať zvýšený prísun vitamínov. Maloletá nosí zubný strojček, za tento strojček sa platí cca 50,- eur mesačne. ZRPŠ platí 30,- eur ročne. Maloletá sa skladá 12,- eur mesačne na stužkovú. Maloletej musela matka kvôli dištančnému vzdelávaniu kúpiť notebook, ktorý stál skoro 1 000,- eur. Tento potrebovala aj vzhľadom na jej zameranie, nakoľko študuje odbor TIS. Maloletá chodí každý rok do kúpeľov, kde sa platí kúpeľný poplatok 50,- eur a 50,- eur jej matka dáva vreckové. Taktiež jej musí hradiť odvoz, dovoz do Tatier, kde sú kúpele. Má výdavky na hygienu 40,- eur mesačne, ošatenie 30,- eur mesačne, kredit za telefón 7,- eur mesačne. Maloletá kvôli škole potrebuje rôzne výkresy, rysovacie potreby, uhličky, ceruzky, rysovaciu dosku a podobne. Maloletá N. navštevuje 9. ročník ZŠ, nestravuje sa v školskej jedálni kvôli zdravotným problémom, stravu jej zabezpečuje matka a takto má výdavky 130,- eur mesačne. Maloletá navštevuje gastroenterológiu, musí dodržiavať prísnu diétu, matka jej musí zabezpečovať bezlepkovú, bezlaktózovú stravu. Maloletá navštevuje ZUŠ s poplatkom 10,- eur mesačne. Náklady na osobnú hygienu má 40,- eur, ošatenie 30,- eur, kredit na telefón 7,- eur mesačne. Maloletá nosí okuliare. Sklá hradí poisťovňa, rám stojí cca 100,- eur. Mal. L. navštevuje 3. ročník ZŠ, stravuje sa v školskej jedálni s poplatkom 20,- eur mesačne, navštevuje školský klub detí s poplatkom 12,- eur mesačne. Náklady na hygienu má 20,- eur mesačne. Navštevuje gymnastický krúžok s poplatkom 5,- eur mesačne, za knihy a pracovné zošity dopláca 7,- eur mesačne. Maloletá má mobilný telefón, kde jej matka platí poplatok v rámci svojho paušálu. Náklady na stravu pre mal. L. u mimo ZŠ predstavujú 70,- eur mesačne. Maloletá L. bola počas prázdnin v roku 2021 v letnom tábore, ktorý stál 80,- eur. Otec detí bol podľa potvrdenia o dočasnej neschopnosti práceneschopný od 03.06.2020 do 06.03.2021 s diagnózou K70.3, K7279 (Diagnóza K70.3 - Alkoholická cirhóza pečene). Na súde sa vedie pod spisovou značkou 31Ps/16/2021 konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony otca mal. detí. Uznesením OR PZ, Obor kriminálnej polície, Trenčín zo dňa 04.06.2021 ČVS:ORP-610/1-VYS-TN-2020 bolo podľa § 228 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku trestné stíhanie pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona voči obvinenému E. S., nar. XX.XX.XXXX, prerušené, lebo obvinený pre duševnú chorobu, ktorá nastala až po spáchaní činu, nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania. Zo živnostenského registra je zrejmé, že otec detí - obchodné meno E. S., IČO 43193552, miesto podnikania Ladce, Ľudovíta Štúra 263/263, má pozastavenú činnosť v predmetoch podnikania: výroba drevených obalov, maloobchod v rozsahu voľných živností, výroba jednoduchých výrobkov z dreva, nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane prípojného vozidla, montáž nábytku z hotových dielcov od 27.05.2020 do 27.05.2023. Faktúrami č. 03 - 12/2019 a 01 - 02/2020 otec ako dodávateľ fakturoval odberateľovi T. Z. vykonané práce v roku 2019 od 950,- eur až do 1 497,- eur a v roku 2020 - 640,- eur a 780,- eur. Z oznámenia T. Z. je zrejmé, že s E. S., IČO 43193552, ukončil spoluprácu v období február 2020. Dôvodom ukončenia spolupráce bol veľmi nevhodný /chatrný/ zdravotný stav na prácu na píle. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je nedôvodný, a preto ho zamietol. Súd konštatoval, že otec detí má vážne zdravotné problémy, v dôsledku ktorých mu klesla schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a bol mu priznaný invalidný dôchodok, aktuálne vo výške 525,80 eur mesačne. V trestnej veci pre prečin zanedbania povinnej výživy, kde otec detí vystupoval ako obvinený, bolo nariadené skúmanie jeho duševného stavu a zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia,

odvetvie psychiatria č. 37/2021 vypracovaného v uvedenej veci vyplýva, že abúsus (zneužívanie) alkoholu obvineným - otcom detí s postupne sa rozvíjajúcou závislosťou od tejto návykovej látky v rámci jej excesívneho konzumu bol prvotnou príčinou jednak zlyhávania pečene a následne rozvoja organickej toxometabolickej encefalopatie s masívnou degradáciou, depraváciou úbytkom kognitívnych funkcií, osobnostnou dezintegráciou. Tiež z lekárskeho správ otca detí vyplývajú, okrem iných, diagnózy abúsus alkoholu, prípadne chronický abúsus alkoholu. Zvýšené požívanie alkoholu priznal aj samotný otec detí počas konania o rozvod manželstva rodičov maloletých detí, čo je zrejmé z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/103/2017-80 zo dňa 28.06.2018, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých detí. Z uvedeného mal súd za to, že otec si výhradne svojím konaním, a to dlhodobým a nadmerným požívaním alkoholu zapríčinil vážne zdravotné problémy, ktoré mu nedovoľujú vykonávať prácu v zmysle jeho živnostenského oprávnenia a dosahovať príjem vo výške 1 200,- eur mesačne zistený v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí, v ktorom konaní bola naposledy upravená vyživovacia povinnosť otca k maloletým deťom. Otcom zapríčinený nepriaznivý zdravotný stav v dôsledku požívania alkoholu a následný pokles jeho príjmu podľa súdu nemôže byť dôvodom pre zníženie výživného pre maloleté deti, ktoré sú výživou odkázané na svojich rodičov. Rovnako ani vykonávanie zrážok z dôchodku otca mesačne vo výške 289,48 eur pre vymoženie nedoplatku na výživnom vo výške 6 883,91 eur a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 372,- eur nemôže byť dôvodom na zníženie výživného, a to za situácie, že otec si v minulosti aj v čase, keď nemal zdravotné problémy, neplnil riadne vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, v dôsledku čoho sa proti nemu v minulosti viedla a aj toho času sa vedie exekúcia na vymáhanie výživného. Z uvedeného súd dospel k záveru, že dlh na výživnom a vykonávanie zrážok z dôchodku otca detí je zapríčinené nezodpovedným prístupom otca detí k plneniu si svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči svojim maloletým deťom a uvedená situácia, do ktorej sa otec detí takto dostal, nemôže byť dôvodom na zníženie výživného. Vzhľadom na uvedené považoval súd návrh otca na zníženie výživného za nedôvodný, a preto ho zamietol. Súd poukázal aj na to, že otcovi bola vyplatená suma 26 732,86 eur na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.10.2018 a teda z uvedených finančných prostriedkov si mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom 6 a pol roka, keďže výživné pre maloleté deti má prednosť pred inými výdavkami rodiča. Súd tiež uviedol, že otec má zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a teda otec v rozsahu menej ako 30 % môže vykonávať zárobkovú činnosť, čo potvrdila aj opatrovníčka otca, ktorej vykonávanie práce otcom detí odporučila znalkyňa, ktorá posudzovala zdravotný stav otca detí v konaní vo veci jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a takto získaný príjem by tiež otec detí mohol využiť na plnenie si svojej vyživovacej povinnosti voči svojim maloletým deťom. Súd mal tiež za preukázané, že pomery na strane maloletých detí sa od posledného určenia výživného zmenili tak, že výživné určené pred štyrmi rokmi nemôže postačovať na pokrytie ich aktuálnych potrieb. Podľa názoru súdu pre posúdenie zmeny pomerov na strane účastníkov konania v danej veci nie je relevantný rok 2019 a príjem otca detí v tomto období, ale jún 2018, kedy bolo naposledy rozhodované o výživnom pre maloleté deti, a preto je potrebné posúdiť príjem otca detí v tomto období. Súd ďalej odôvodnil nevykonanie navrhnutých dôkazov, a to správu od MUDr. Tótha o predchádzajúcej PN otca s poukazom na to, že súd nemá pochybnosti o tom, že zdravotný stav je nepriaznivý, v dôsledku čoho mohol byť opakovane práceneschopný, ako aj ďalšie lekárske správy, za účelom zabezpečenia ktorých zástupca otca žiadal odročiť pojednávanie. Súd nevykonaním ani opätovný dopyt na daňový úrad, či otec mal povinnosť podať daňové priznanie za r. 2020, pretože ho považoval za bezpredmetný s poukazom na skutočnosť, že v danej veci je právne významný príjem otca zistený v čase posledného rozhodovania o výživnom, t. j. 28.06.2018 a aktuálny príjem otca. V danej veci súd považoval za spravodlivé uloženie povinnosti otcovi detí zaplatiť matke detí náhradu trov konania vo výške 2 115,69 eur, keďže otec detí trval na podanom návrhu aj napriek tomu, že bol súdom vyzvaný, či na podanom návrhu trvá, pričom vo výzve súd poukázal na závery znaleckého posudku č. 37/2021.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí. Mal za to, že nebolo ničím preukázané, že zdravotné problémy si zapríčinil požívaním alkoholických nápojov, keďže sám súd prvej inštancie poukázal na to, že v lekárskeho správach okrem iných diagnóz sú aj diagnózy abúzus alkoholu, prípadne chronický abúzus alkoholu, a teda sú tam aj iné diagnózy, ktoré súd do úvahy nebral, ani sa nimi nezaoberal (pritom otec trpel napr. na chrbticu, zvýšený krvný tlak a pod.). Rovnako nebolo preukázané, že bol uznaný za invalidného z dôvodu požívania alkoholických nápojov. Zároveň ako dôkaz, ktorý navrhoval odvolacím súdom vykonať, priložil aj lekárske správy o vyšetreniach u MUDr. Pavla Traubnera, neurológa, zo dňa 08.01.2014 a zo dňa 25.07.2014, v ktorých je uvedená diagnóza: M511 Poškodenie driekových a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou (G551*).

Pokiaľ súd poukázal na to, že otec mal vyplatenú sumu 26 732,86 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.10.2018, z ktorej mohol platiť výživné pre mal. deti 6 a pol roka, takýto záver súdu považuje otec za absurdný. Argumentoval tým, že rovnakú sumu dostala vyplatenú aj matka mal. detí, pričom ani u jedného z rodičov sa nejednalo o účelovo viazané finančné prostriedky na platenie výživného na mal. deti a obaja ich použili na živobytie. Za nesprávny považoval aj záver súdu spočívajúci v tom, že ak má zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (čo môže byť aj 100 %) v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, tak môže vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu menej ako 30 %. Znalkyňa v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony otca neposudzovala otcov celkový zdravotný stav, posudzovala iba jeho psychický stav, jedná sa o psychiatrický posudok na posúdenie spôsobilosti otca na právne úkony a pokiaľ znalkyňa - psychiatrička pri vyšetrení otca doporučila otcovej matke, že by bolo vhodné do budúcnosti, aby mu matka našla prácu v chránenej dielni, bolo to v súvislosti s tým, aby bol v kontakte s inými ľuďmi. Znalkyňa však neposudzovala jeho spôsobilosť na výkon práce. V súčasnosti otcovi však jeho zdravotný stav nedovoľuje do práce nastúpiť. K zmene pomerov na otcovej strane došlo už v roku 2019, kedy dosahoval výrazne nižší čistý príjem oproti príjmu z roku 2018, z ktorého vychádzal súd pri poslednej úprave otcovej vyživovacej povinnosti k mal. deťom, teda tento nižší príjem dosahoval otec v čase, kedy riadne pracoval, nebol PN a aj preto je jeho návrh na zníženie výživného, ktorý podal na súd dňa 24.08.2020, dôvodný. Návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na súd podal dňa 24.08.2020, teda súd mal skúmať príjmy otca tak, ako je bežnou praxou súdov za 12 posledných mesiacov pred podaním návrhu na začatie konania, resp. mal sa vysporiadať so zmenou pomerov, ktorá u otca nastala už pred podaním návrhu na začatie konania. Súd ale príjmy otca za rok 2019 neskúmal, nevykonával v tomto smere dokazovanie a neporovnal jeho príjmy dosiahnuté pred podaním návrhu na začatie konania s príjmami, z ktorých súd naposledy vychádzal pri určení jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom (v konaní o rozvod manželstva otca a matky mal. detí), súd sa nezaoberal pomermi otca a jeho schopnosťami a možnosťami platiť výživné v stanovenej výške v období od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva s matkou mal. detí do dňa podania návrhu na začatie tohto konania, pričom vynechal celé obdobie roku 2019 a porovnával len príjmy, ktoré má v súčasnosti - invalidný dôchodok zvýšený od 01.01.2022 (bez skúmania nevyhnutných výdavkov) s príjmami, z ktorých vychádzal súd pri rozvode manželstva otca s matkou mal. detí. Poukázal na to, že jeho príjem za rok 2019 bol zároveň nižší aj oproti súčasnému príjmu, ktorý predstavuje invalidný dôchodok vo výške 525,80 eur zvýšený na túto sumu od 01.01.2022, predtým mu bol priznaný invalidný dôchodok od 06.03.2021 vo výške 519,00 eur rozhodnutím Soc. poisťovne, ústredie č. 751 102 7964 0 zo dňa 12.08.2021, na základe otcom podanej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, a teda podľa otca nemožno konštatovať, že sa otec bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Tak by tomu bolo v prípade, keby si nebol podal žiadosť o invalidný dôchodok a zostal by bez príjmu. Ďalej poukázal na to, že v čase návrhu na začatie konania o zníženie výživného otcovi ešte nebol priznaný invalidný dôchodok. Podľa otca sa súd vôbec nezaoberal jeho výdavkami. Súd sa venoval najmä zisťovaniu pomerov a výdavkov matky, tiež mal. detí, avšak výdavkami otca a životnými potrebami, teda otcovými pomermi sa vôbec nezaoberal, na otca nebral žiadny ohľad, hoci návrh na súd otec podal z dôvodu, že došlo k zmene pomerov na jeho strane. Otec mal za to, že pred podaním návrhu na zníženie výživného došlo u neho k zmene pomerov už v roku 2019 z dôvodu výrazne znížených príjmov oproti príjmom, z ktorých bolo súdom naposledy vychádzané pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti k mal. deťom rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/103/2017-80 zo dňa 28.06.2018 a po podaní návrhu na súd na zníženie výživného došlo k zmene pomerov v marci 2021 z dôvodu, že bol od 06.03.2021 uznaný za invalidného a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Pokiaľ súd v napadnutom rozsudku poukázal na znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria č. 37/2021 vypracovaný znaleckou organizáciou Centrum duševného zdravia, s. r. o., Bánovce nad Bebravou dňa 19.03.2021, v ktorej sa spomína požívanie alkoholu otcom, poukazovanie na tento znalecký posudok je nenáležité, nesprávne, nakoľko tento bol vypracovaný v trestnom konaní za účelom preskúmania duševného stavu otca z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti a nie za účelom posúdenia jeho schopnosti vykonávať pracovnú činnosť a jedná sa o psychiatrický znalecký posudok a nie o posudok z oblasti pracovného lekárstva. Na živobytie otcovi zostáva suma 123,17 eur, z ktorej sa vyžiť nedá, tieto peniaze dáva svojej matke na stravu a na domácnosť (pranie a pod.), na čo tieto peniaze ledva vystačia, pričom na ostatné nevyhnutné životné potreby, ako sú výdavky na zdravotnú starostlivosť, výdavky na lieky, cestovné k lekárom a späť, výdavky na stomatologickú starostlivosť, na obuv, ošatenie, drogériu, hygienické potreby, výdavky spojené s bývaním ako sú výdavky na plyn, elektrinu, vodu, kúrenie a ďalšie mu už nič nezostáva a so svojím živobytím je prakticky odkázaný na pomoc svojich rodičov. Pokiaľ sa jedná o výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, súd otca náhradou trov konania sankcionoval za to, že trval na návrhu na začatie konania. Súd výzvou č. k.

26P/80/2020-160 zo dňa 18.10.2021 nevyzval otca na oznámenie, či trvá na podanom návrhu, ale procesného opatrovníka, ktorý súdu listom zo dňa 26.10.2021 oznámil, že na podanom návrhu na zníženie výživného trvá. Otec tiež vyjadril názor, že pokiaľ by matka nemala na zaplatenie trov konania, mohla požiadať o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci Centrum právnej pomoci a právne zastúpenie by jej bolo poskytnuté bezplatne. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (aj po prípadnom doplnení a zopakovaní dokazovania podľa § 68 CMP, § 384 CSP) vo veci samej zmenil tak, že zníži vyživovaciu povinnosť otca k mal. M.e zo sumy 120,- eur na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, k mal. N. S. zo sumy 130,- eur na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a k mal. L.e S. zo sumy 90,- eur na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s obsahom odôvodnenia a výrokmi napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožňuje. Matka poprela skutkové tvrdenia uvedené v odvolaní. Zdôraznila, že treba skúmať pri posudzovaní podstatnej zmeny pomerov na strane otca, z akého dôvodu a najmä z akých príčin vznikli jeho zdravotné problémy, ako aj to, z akých príčin bol rok otec pracovne neschopný a poberal od sociálnej poisťovne príslušnú dávku. Na tomto mieste matka uvádzala, že otec bol podľa potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti práceneschopný od 03.06.2020 do 06.03.2021 s diagnózou K70.3, K7279, pričom diagnóza s označením K70.3 znamená, že bol práceneschopný z dôvodu alkoholckej cirhózy pečene. Táto skutočnosť podľa matky len potvrdzuje to, že otec si zdravotné problémy zapríčinil jedine a len sám nadmerným požívaním alkoholických nápojov. Podľa matky z obsahu spisového materiálu a dôkazov vyplýva, že prvotnou príčinou zdravotných problémov otca bol abúzus - nadmerné používanie alkoholických nápojov. Bol to práve otec, kto ako dôkaz v konaní predložil znalecký posudok č. 37/2021 zo dňa 19.03.2021 z ktorého vyplýva doslovne, že prvotnou príčinou zdravotných problémov otca bolo jeho úmyselné a vedomé značne nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Zo znaleckého posudku vyplýva, že zdravotné problémy si otec zapríčinil len sám nadmerným požívaním alkoholu, čím sa vzdal bez náležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku. Znalecký posudok dokonca sám predložil, tak práve z tohto dôvodu nemôže obstať jeho tvrdenie, že by súd prvej inštancie nemal brať záver znaleckého posudku do úvahy. Otec predložil lekárske správy od MUDr. Pavla Traubnera zo dňa 08.01.2014 a 25.07.2014 za účelom preukázania jeho zlého zdravotného stavu ešte pred vydaním rozsudku, ktorým mu uložil konajúci súd povinnosť platiť výživné na maloleté deti. Tieto dôkazy považuje matka za irelevantné, pretože lekárske správy boli ešte z roku 2014 a teda preukazujú stav otca, ktorý bol prítomný už v čase, kedy Okresný súd Trenčín v roku 2018 určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom. Ďalej matka uviedla, že otec spochybňuje argument súdu prvej inštancie, keď ten vzal pri zamietnutí návrhu do úvahy tú skutočnosť, že otec disponoval po vyporiadaní BSM a predaji rodinného domu sumou 26 732,86 eur. Otec tento fakt spochybnil v tom zmysle, že aj matka disponovala rovnakou sumou. Matka na rozdiel od otca tieto finančné prostriedky využila najmä na starostlivosť o maloleté deti. Záver súdu prvej inštancie o tom, že otec disponoval prostriedkami značnej výšky a z týchto prostriedkov mohol platiť výživné naozaj dlhodobo, no on namiesto toho výživné neplatil vôbec, z čoho mu vyplýva aj dlh na zameškanom výživnom, bol podľa matky správny. Matka nesúhlasila s tým, že súd podľa otca použil nesprávnu argumentáciu, keď uviedol, že bolo preukázané, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 70 %, čo nie je dôvodom k tomu, aby nemohol otec vykonávať aspoň čiastočne práce v chránených dielňach a tým si zabezpečiť aspoň čiastočný príjem. Matka ďalej poukázala na to, z akého dôvodu predstavuje čistý zostatok mesačného príjmu otca výšku 123,17 eur, keď je otcovi exekútorským úradom JUDr. Pavla Crkoňa strhávaná každý mesiac suma zameškaného výživného na maloleté deti vo výške 289,48 eur. Podľa matky je logické, že keby otec riadne platil výživné na maloleté deti tak, ako mu to bolo uložené, tak by mu nevznikol dlh na zameškanom výživnom. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a otcovi uložil povinnosť nahradiť matke trovy odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti na tom právnom závere, že pokles príjmu otca bol zapríčinený otcovým nepriaznivým zdravotným stavom v dôsledku požívania alkoholu, čo vyplýva zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vo veci obvineného otca detí vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy č. 37/2021. Táto skutočnosť podľa súdu nemôže byť dôvodom pre zníženie výživného pre maloleté deti, ktoré sú výživou odkázané na svojich rodičov. Rovnako súd posúdil aj vykonávanie zrážok z dôchodku otca mesačne vo výške 289,48 eur pre vymoženie nedoplatku na výživnom vo výške 6 883,91 eur a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 372,- eur, ktoré tiež nemohli byť podľa súdu dôvodom na zníženie výživného, a to za situácie, že otec si v minulosti aj v čase, keď nemal zdravotné problémy, neplnil riadne vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, v dôsledku čoho sa proti nemu v minulosti viedla a aj toho času sa vedie exekúcia na vymáhanie výživného. Ďalej súd poukázal na to, že otcovi bolo vyplatené 26 732,86 eur na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.10.2018 a teda z uvedených finančných prostriedkov si podľa súdu mohol otec plniť vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom 6 a pol roka, keďže výživné pre maloleté deti má prednosť pred inými výdavkami rodiča.

6. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie úplne a správne zistil skutočný stav vecí, vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam otca dodáva nasledovné:

7. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

8. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

10. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

13. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva princíp potenciality príjmov, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého

dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018).

15. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po preskúmaní veci dospel k záveru, že pre zníženie príjmu povinného nebol jednoznačne preukázaný taký dôležitý dôvod, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Pokiaľ je dôvodom zníženia príjmu povinného jeho zdravotný stav, súd musí skúmať, či existuje príčinná súvislosť zdravotného stavu povinného s jeho zavineným konaním, a teda, či si povinný sám privodil zdravotný stav, ktorý viedol k strate, resp. zníženiu jeho príjmu, alebo či je zdravotný stav povinného výsledkom objektívnych okolností, ktoré vznikli bez zavinenia povinného, a ktoré nemohol povinný svojou vôľou nijako ovplyvniť. Z dôkazov, ktoré boli vykonané súdom prvej inštancie, je možné ustáliť, že osoba povinná z platenia výživného je osobou, ktorá má výrazné zdravotné problémy, v dôsledku ktorých bola uznaná aj invalidnou.

16. Vystala tak otázka posúdenia možnej miery závislosti otca na alkohole a v dôsledku toho otázka potencionalného príjmu otca. Po preskúmaní dôkazov, ktoré boli predložené a vykonané v konaní, je možno prijať záver, že zdravotné problémy si otec spôsobil sám, a to nadmerným užívaním alkoholických nápojov. Vychádzať možno zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vo veci obvineného otca detí vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy č. 37/2021, v ktorom znalec konštatoval, že „abúzus (zneužívanie) alkoholu obvineným s postupne sa rozvíjajúcou závislosťou od tejto návykovej látky v rámci jej excesívneho konzumu bol prvotnou príčinou jednak zlyhávania pečene a následne rozvoja organickej toxometabolickej encefalopatie s masívnou degradáciou, depriváciou, úbytkom kognitívnych funkcií, osobnostnou dezintegráciou“. Uvedený znalecký posudok je dôkazom, ktorý nebol získaný nezákonne a je plne použiteľný aj v tomto konaní, avšak ako listinný dôkaz, čo však nemá vplyv na skutkové závery, ktoré z neho plynú, a následne ani na ich právne posúdenie, ktoré bolo zo strany súdu prvej inštancie správne. Odvolací súd ako nedôvodné vyhodnotil námietky otca o tom, že tento znalecký posudok nebol vypracovaný za účelom posúdenia jeho schopnosti vykonávať pracovnú činnosť, a že by súd nemal naň prihliadať. Účel vypracovania znaleckého posudku nemôže zmeniť diagnostické závery zdravotného stavu otca. Pokiaľ znalec jednoznačne odpovedal na otázku závislosti otca a jeho narušenia od alkoholu, záver znalca bol jasný a tento jednoznačne vyjadril, čo bolo prvotnou príčinou ťažkých zdravotných problémov otca, a to abúzus (zneužívanie) alkoholu. Táto skutočnosť, čiže nadmerné užívanie alkoholických nápojov otcom vyplývala aj z diagnózy cirhóza pečene podľa lekárskeho prepúšťacieho správ predložených procesným opatrovníkom otca, ako aj z potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti otca od 03.06.2020 do 06.03.2021 s diagnózou K70.3 - Alkoholická cirhóza pečene, ako aj s diagnózou K7279, čo je pečefová encefalopatia neurčeného stupňa, pričom aj encefalopatia je dôsledkom zneužívania alkoholu otcom detí, ako to vyplýva z uvedeného znaleckého posudku. Uvedené závery v spojení s tým, že už v čase rozvodu otec detí nadmerne požíval alkohol a práca otca ako dodávateľa - živnostníka pre odberateľa T.a Z. bola ukončená vo februári 2020 z dôvodu nevhodného /chatného/ zdravotného stavu otca, boli správne vyhodnotené vo vzájomných súvislostiach a logicky s tým, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, ktoré síce skončilo pre jeho zdravotné problémy, avšak jednoznačne zapríčinené zneužívaním alkoholu z jeho strany.

17. Otec ďalej namietal, že jeho zdravotný stav ovplyvňujú aj iné diagnózy, ktoré súd do úvahy nevzal, pričom v tomto smere uvádzal, že otec trpel napr. na chrbticu, zvýšený krvný tlak a pod. Ako dôkaz navrhol vykonať aj lekárske správy o vyšetreniach u MUDr. Pavla Traubnera, neurológa, zo dňa 08.01.2014 a zo dňa 25.07.2014, v ktorých mala byť uvedená diagnóza: M511 Poškodenie driekových a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou (G551*). K tomuto je potrebné uviesť, že v konaní nebolo preukázané, že príčinou súčasného zdravotného stavu otca boli vyššie uvedené choroby. Dôkazy, ktoré navrhoval otec, boli lekárske správy zo dňa 08.01.2014 a zo dňa 25.07.2014, a teda tieto nemali výpovednú hodnotu k súčasnému zdravotnému stavu otca a tieto nemohli predstavovať podstatnú zmenu pomerov otca, keďže tieto vypovedali o zdravotnom stave otca aj v čase, kedy bola naposledy upravená jeho vyživovacia povinnosť rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/103/2017-80 zo dňa 28.06.2018. Čo sa týka návrhu otca, aby si súd zabezpečil aj ďalšie lekárske správy a správu od MUDr. Tótha o predchádzajúcej PN otca, z ktorej malo byť zrejmé, že otec nebol schopný pracovať a jeho zdravotný stav bol nepriaznivý, o ktorom návrhu súd prvej inštancie rozhodol, že navrhnuté dôkazy nevykoná, je potrebné uviesť, že podľa názoru odvolacieho súdu bol takýto postup súdu prvej inštancie vzhľadom na rozsah doposiaľ vykonaného dokazovania správny a ani odvolací súd nepovažuje za potrebné vykonávanie ďalšieho dokazovania. Zdravotný stav otca

bol v konaní dostatočne preukázaný, a preto nebolo a nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Ako vyplýva z vyššie uvedeného znaleckého posudku č. 37/2021, abúzus alkoholu bol prvotnou príčinou zlyhávania pečene a následne rozvoja organickej toxometabolickej encefalopatie s masívnou degradáciou, depraváciou, úbytkom kognitívnych funkcií, osobnostnou dezintegráciou. Znalec nevytlúčil, že otec môže trpieť aj inými chorobami. Podstatné je ale to, čo je príčinou súčasného zdravotného stavu otca, pre ktorý otec stratil svoj predchádzajúci príjem, a to je celkom jednoznačne nadmerné užívanie alkoholických nápojov otcom. Je pravdepodobné, že k takejto diagnóze otca budú pridružené aj iné choroby, pre ktoré však prvotná príčina zostáva rovnaká. Námietka otca o tom, že otec trpí aj inými chorobami, ktoré súd nezohľadnil, preto nemohla obstáť.

18. Ďalšia námietka otca spočívala v tom, že nebolo preukázané, že by bol otec uznaný za invalidného z dôvodu požívania alkoholických nápojov. Pri posúdení invalidity sa skúma aktuálny zdravotný stav otca a tento sa následne porovná s pracovnou schopnosťou zdravej fyzickej osoby. Príčina zdravotného stavu sa skúma posudkovým lekárom len za účelom prípadného posúdenia možnosti zníženia výšky invalidného dôchodku. Samotná skutočnosť, že otec bol uznaný za invalidného a bol mu priznaný invalidný dôchodok preto nepreukazuje, či príčinou zdravotného stavu otca je taký dôležitý dôvod, ktorý vznikol objektívne a bez zavinenia otca maloletých detí.

19. Pokiaľ ide o namietané posudzované obdobie pre porovnanie príjmov otca od poslednej úpravy výživného, odvolací súd ma za to, že je potrebné predovšetkým porovnať aktuálny stav zo stavom, ktorý existoval v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti. Zákon neustanovuje, že súd je povinný skúmať príjmové a majetkové pomery otca len za predchádzajúcich 12 mesiacov, ako naznačoval otec vo svojom odvolaní. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie pri posúdení príjmu otca ale vyplýva, že súd prihliadol aj na to, že otec mal znížený príjem aj v roku 2019. Takto znížený príjem ale nemohol byť základným meradlom pre porovnanie príjmovej situácie otca. Súd vychádza zo stavu, ktorý existuje v čase rozhodovania súdu, a preto je správne, že v tomto súd zistil, že otcovi bol priznaný invalidný dôchodok, ktorý je v súčasnosti jediným príjmom otca. Okrem toho, otec priznal užívanie alkoholických nápojov už v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletým deťom. Obdobie, ktoré nasledovalo, v rámci ktorého sa postupne otcovi znížil príjem, bolo postupnou gradáciou zhoršujúceho sa zdravotného stavu otca v príčinnej súvislosti s nadmerným užívaním alkoholických nápojov. Celé toto obdobie podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné hodnotiť v sumare tak, že otec sa vlastným zavinením pripravil o možnosť lepšieho príjmu najmenej v takej výške, aký dosahoval v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti. Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal z tohto príjmu otca ako potenciálneho príjmu, ktorý môže otec dosahovať, takýto postup bol správny. Z uvedeného preto vyplýva len taký záver, že vzhľadom na potenciálny príjem otca v tomto smere u otca za celé obdobie od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nedošlo k zmene pomerov.

20. Otec ďalej namietal, že súd neprihliadal na jeho výdavky. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že súd sa vysporiadal s námietkou otca ohľadne vykonávaných zrážok z dôchodku otca mesačne vo výške 289,48 eur, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavuje zmenu pomerov na strane otca, keďže táto suma je zrážaná z dôvodu nedoplatku otca na výživnom vo výške 6 883,91 eur a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 372,- eur. Výdavky, ktoré otec uviedol v súvislosti s návštevami odborných ambulancií a výdavkami na lieky súvisia s nepriaznivým zdravotným stavom otca, a teda tieto podliehajú rovnakému princípu posúdenia, ako príjem otca, a teda tieto podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine nie je vzhľadom na príčinu zdravotného stavu otca možné hodnotiť ako nevyhnutné výdavky. Ostatné výdavky, ktoré uviedol procesný zástupca otca, a to výdavky na telefón (splatenie telefónu jednorazovo 540,73 eur a 50,- eur mesačne) nie sú tiež nevyhnutnými výdavkami a na tieto nemožno prihliadať. Čo sa týka výdavkov na stravu, drogériu a oblečenie, tieto mal otec aj v čase predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti, a teda v tomto nenastala taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodnila zníženie vyživovacej povinnosti. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že návrh na zníženie výživného otec odôvodnil len tým, že je nezamestnaný a práceneschopný. Otec zmenu pomerov neodôvodňoval aj zvýšenými výdavkami, ktoré musí nevyhnutne vynaložiť, pričom ani z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by podstatná zmena pomerov na strane otca mala spočívať vo zvýšených výdavkoch otca, ktoré je nevyhnutné vynaložiť. Taktiež je potrebné poukázať na ustanovenie § 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd teda nemusí nevyhnutne výdavky povinného rodiča zisťovať a môže sa obmedziť len na zistenie jeho možností, schopností, prípadne majetkových pomerov ako meradiel jeho životnej úrovne a na špecifikáciu potrieb oprávneného. Samotné určenie vyživovacej povinnosti môže

byť aj len výsledkom porovnania týchto dvoch veličín. (porovnaj Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019).

21. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že otec disponoval po predaji rodinného domu sumou 26 732,86 eur. Z tejto sumy preto otec mohol platiť svoju vyživovaciu povinnosť, keďže výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Ani námietka o tom, že matka disponovala rovnakou sumou neobstojí, keďže povinnosť platiť výživné mal otec a toto malo prednosť pred jeho výdavkami. To, že maloleté deti mali zvýšenú životnú úroveň z dôvodu, že aj matka disponovala takouto sumou neznamená, že otec nemusí platiť výživné v súdom určenej výške. Okrem toho matka uvádzala, že uvedenú sumu požila práve na starostlivosť o maloleté deti. Napriek tomu, že otec mal k dispozícii túto sumu, nevyužil ju v prospech svojich detí, naopak, aj po tom, čo ju získal, mu vznikol dlh na výživnom. V tejto súvislosti neobstojí ani námietka, že už v roku 2019 mal nižší príjem, keď koncom roka 2018 získal uvedenú sumu a táto by aj v prípade jej použitia na úhradu jeho nevyhnutných výdavkov a zároveň aj výživného postačovala minimálne na obdobie dvoch rokov. Neobstojí odvolacia námietka otca o absurdnosti záverov súdu prvej inštancie ohľadne možnosti použitia tejto sumy na výživné, ani o tom, že nebola účelovo viazaná. Bola príjmom a majetkom otca, na čo je potrebné prihliadnuť a nemožno opomíňať zákonnú povinnosť rodiča plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča. Pokiaľ otec tvrdil, že ju minul na živobytie, tak ide len o veľmi všeobecné vyjadrenie a navyiac, pokiaľ bolo v roku 2021 u neho konštatované zneužívanie alkoholu a postupne sa rozvíjajúca závislosť na alkohole, ktorý je v konečnom dôsledku príčinou jeho viacerých zdravotných problémov, ponúka sa otázka, akú časť zarobených prostriedkov a aj uvedenej sumy otec detí minul na alkohol, a to aj na úkor výživy detí.

22. Napokon súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dôsledne a správne porovnal aj pomery matky a potreby detí v čase poslednej úpravy výživného a v súčasnosti, pričom aj v tomto ohľade dospel k správny záverom, že ani z týchto hľadísk nie je dôvod znížiť vyživovaciu povinnosť otca, keď potreby detí postupom času, najmä v súvislosti s ich rastom a štúdiom vzrástli.

23. Na základe uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo veci samej vecne správny, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

26. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Týmto sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to tento zákon pripúšťa. Ustanovenie § 55 CMP predstavuje tzv. materiálny korektív a je potrebné zdôrazniť, že jeho aplikácia musí byť náležite odôvodnená. V porovnaní s § 53 CMP, v ktorom je upravená taktiež výnimka z rozhodovania o trovách konania, nie je pri aplikácii § 55 rozhodujúcim kritériom úspech v konaní. Predpoklad, že je s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé priznať niektorému z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci, a to za predpokladu, že si účastník konania alebo iná osoba uplatnila nárok na náhradu trov konania a nejde o konania uvedené v § 53 CMP. Taktiež je potrebné poznamenať, že pri hodnotení kritéria, či je s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé priznať náhradu trov konania, nie je jediným kritériom zohľadňovanie osobných a majetkových pomerov účastníkov. Relevantné sú práve okolnosti prejednávanej veci.

27. Vychádzajúc z okolností prejednávanej veci sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že je spravodlivé, aby podľa § 55 CMP náhradu trov konania znášal otec. Otec inicioval konanie o zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodu jeho práceneschopnosti napriek tomu, že už v čase podania návrhu vedel, čo je dôvodom jeho vtedajšej práceneschopnosti (ochorenie pečene zapríčinené alkoholom) a prvotnou príčinou zníženia jeho príjmu, a teda nemožno prisvedčiť argumentácii otca, že si len uplatňoval v konaní svoje práva. Navyše, ako uviedol aj súd prvej inštancie, otec bol súdom vyzvaný, či trvá na podanom návrhu vzhľadom na závery vyššie uvedeného znaleckého posudku a je bezpredmetné, či bol vyzvaný priamo alebo prostredníctvom opatrovníčky. Zastupovanie matky právnym zástupcom vo veci zníženia vyživovacej povinnosti možno brať tak, že toto bolo aj v záujme maloletých

detí, aby im bola zachovaná doposiaľ určená výška výživného. Námieta, že matka sa mohla v konaní nechať zastúpiť Centrom právnej pomoci, nebola taktiež dôvodná. Bolo na vôli matky, aké zastúpenie si zvolí. Okrem toho zastúpenie zástupcom určeným Centrom právnej pomoci nie je automatické, ale toto je viazané na splnenie podmienok podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, pričom nie je vylúčené ani zastúpenie s finančnou účasťou zastúpeného. Odvolací súd preto dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je správny aj vo výroku o náhrade a výške trov konania, a preto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok aj v tejto časti ako vecne správny potvrdiť.

28. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd rovnako ako z vyššie uvedených dôvodov rozhodol súd prvej inštancie o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, a to podľa § 55 CMP tak, že je spravodlivé, aby tieto znášal otec maloletých detí. Pokiaľ ide o výpočet výšky trov konania, pozostávajúcich iba z trov právneho zastúpenia, tu bolo treba aj bez nutnosti ich vyčíslenia vychádzať zo všeobecne záväzného právneho predpisu, a to konkrétne z tarifnej hodnoty určenej podľa § 10 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., teda z toho, že predmetom právnej služby sú opakujúce sa plnenia dlhšie ako 5 rokov, 5x násobkom ročného plnenia (v predmetnej veci 20 400,- eur), a teda tarifná odmena za úkon právnej služby je 370,14 eur. Právny zástupca matky (advokátska kancelária, ktorá ju zastupovala) vykonal v odvolacom konaní jeden účelný úkon právnej pomoci, keď podal voči odvolaniu otca písomné vyjadrenie, za čo prináleží odmena 370,14 eur a k tomu režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 11,63 eur. Spolu tak matke patrí náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 381,77 eur, ktorých zaplatenie odvolací súd uložil otcovi k rukám právneho zástupcu matky do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že hoc osoba oprávnená z výživného M.a S., nar. XX.XX.XXXX, nadobudla v priebehu konania plnoletosť, súdom prvej inštancie bolo rozhodnuté v čase, keď bola maloletá, a rovnako v čase, keď bola maloletá, boli urobené aj všetky úkony právneho zástupcu jej matky, a preto pre účely určenia tarifnej odmeny advokáta matky bola v celom rozsahu zohľadnená aj vyživovacia povinnosť v súčasnosti k už plnoletej M..

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).